

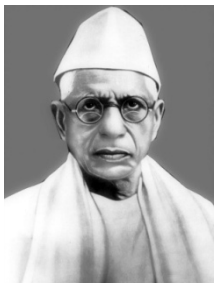
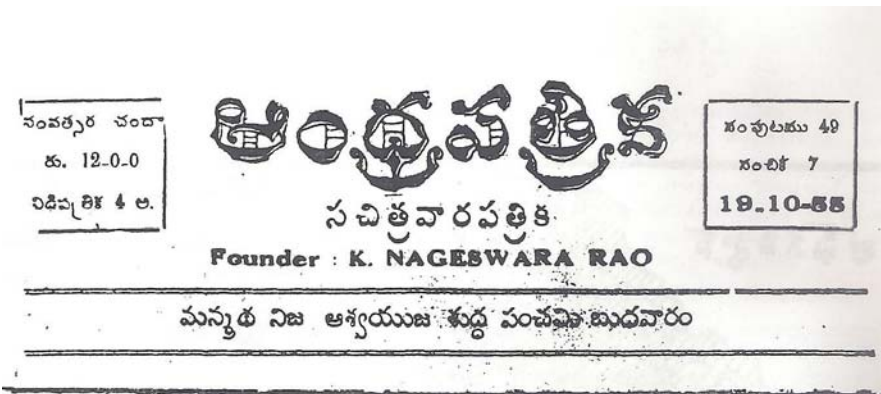
సాహితీమూర్తుల సహవాసం - నరిశెట్టి ఇన్నయ్య

శ్రీ నరిశెట్టి ఇన్నయ్యగారు ప్రముఖ పాత్రికేయులు, రచయిత, మాసవతావారి, హేతువారి. ఎంతోమంది సాహితీమూర్తులతో ఆయనకి సన్నిహిత పరిచయాలున్నాయి. ఒక్కో సాహితీమూర్తితో తన స్నేహ పరిమళాలని నెలకొకటిగా ఈ శీర్షికలో కాముని పాఠకులతో పంచుకుంటున్నారు.

నేను రాసిన పత్రికలు - నాకు తెలిసిన ఎడిటర్స్ ఆంధ్రపత్రిక

13

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు సంపాదకత్వాన తొలుత బొంబాయి నుండి 1908లో వెలువడిన సుప్రసిద్ధ తెలుగు దినపత్రిక ఆంధ్రపత్రిక నాకు చిరపరిచితం. కొన్నాళ్ళకు పత్రికను మద్రాసుకు తరలించారు. ఆంధ్రపత్రిక తెలుగువారికి ఒక గెజెట్ వలె, రిఫరెన్స్ వలె పనిచేసింది. నేను హైస్కూలులో చదువుతున్నప్పటి నుండి ఆంధ్రప్రభకు అలవాటుపడి పత్రిక జోలికి పోయేవాళ్ళంకాదు. ఎప్పుడైనా ఒకసారి చూడటం మినహా ఆంధ్ర పత్రికను అశ్రద్ధ చేశాము. గుంటూరులో ఎ.సి. కాలేజీలో ఇంటర్మీడియేట్ చదువుతుండగా సాహిత్య సభలు నిర్వహించటం మొదలు పెట్టాము. ఆ

సభల వార్తలు తెలుగు లెక్కరద్దవ్వారా రాయించి ఆంధ్ర పత్రికకు పంపించేవాళ్ళం. ఆంధ్రప్రభ వీటినింతగా పట్టించుకునేది కాదు. ఆవిధంగా ఆంధ్రపత్రిక పట్ల ఆదరణ పెరిగింది. ఎ.సి. కాలేజీలో ఏర్పాటు చేసిన ఉపన్యాసాలలో కొండవీటి వెంకటకవి వసుచరిత్రపై చేసిన ఉపన్యాసం, వి.వి.ఎల్. నరసింహారావు మాట్లాడిన 'జానపద సాహిత్యం - ఏటుకూరి వెంకటనరసయ్య', ఆవుల గోపాల కృష్ణమూర్తి ప్రసంగ పాఠం - సాహిత్యంలో ఔచిత్యం, ఆంధ్ర పత్రిక వివరంగా పూర్తి పాఠాలను ప్రచురించింది. ఆ ఏర్పాట్లు నేను చేసినందున చాలా తృప్తి కలిగింది. స్ఫూర్తి పేరిట భాస్కరరావు అనే తెలుగు లెక్కరర్ నా కోరికపై ఉపన్యాసాల పూర్తి పాఠం రాశారు. గోపాల కృష్ణమూర్తి ప్రసంగంలో నన్నయ పై సాహిత్యపరంగా తీవ్ర విమర్శలు చేశారు. అది సహించలేని వారు సమాధానం చెబుతూ ప్రతి విమర్శ చేశారు. అందులో మల్లాది రామకృష్ణ శాస్త్రిగారు ఒకరు. ఆయన విమర్శకు మళ్ళీ మేము సమాధానం ఇచ్చాము.

1955లో కందుల ఓబుల్ రెడ్డి వ్యవసాయ మంత్రిగా గుంటూరు జిల్లాలో పర్యటించారు. నేను ఆ పర్యటనలో ఆయనతోపాటు అనేక ప్రాంతాలకు వెళ్ళాను. రైతులు ఎక్కడికక్కడ సభలు పెట్టి ఆయన ప్రసంగాలు ఏర్పాటు చేశారు. వాటిని అప్పటికప్పుడే రాసుకుని తక్షణమే ఆంధ్రపత్రికకు పోస్టు చేసేవాడిని. మూడవ రోజుకల్లా అది ప్రముఖంగా అచ్చు అయ్యేది. అయితే ఆంధ్రపత్రికకు జి. వెంకటప్పయ్య శాస్త్రి విలేఖరిగా ఆధికారికంగా ఉన్నారు. ఆయన మా అన్నయ్య విజయరాజ్ కుమార్ కు మామ. ఆయన నా దగ్గరకు వచ్చి "నేను చేయవలసిన పని మీరు చేస్తున్నారు. అది నా వృత్తికి దెబ్బకదా" అన్నారు. ఆ విషయంలో అనుభవం లేని నేను ఆయన ఇబ్బందిని ఊహించలేదు. నేను పంపిన వార్తలు అచ్చు అవుతున్నాయనే తృప్తి మాత్రం ఉండేది. ఇందులో నా పేరు ఉండేది కాదు. ఆ విధంగా అనుకోకుండా దినపత్రిక జర్నలిస్టు పాత్ర నిర్వహించాను.

ఆ తరువాత చాలా కాలం ఆవుల గోపాలకృష్ణమూర్తి ప్రసంగాలు చేసినప్పుడు వాటి సారాంశాన్ని ఆంధ్రపత్రికకు పంపిస్తుండేవాడిని. కొల్లా కృష్ణారావు రాసిన రారాజు కార్యానికి ఎ.జి.కె. సుదీర్ఘ పీఠిక రాశారు. ఇది 1958 ప్రాంతాలలో నిడుబ్రోలులో జరిగింది. ఆ ఉపన్యాసాన్ని యథాతథంగా ప్రచురించారు. ఉత్తరోత్తరా హైదరాబాదులో నేను ఆంధ్రజ్యోతి బ్యూరోచీఫ్ గా ఉండగా ఆంధ్రపత్రిక విలేఖరులు బాగా సన్నిహితులయ్యారు. అందులో పాపయ్య శాస్త్రి, వెంకటరత్నం పేర్కొనదగినవారు. ప్రధాన జర్నలిస్టును ముక్కు శర్మ అనేవారు. నిటారుగా ఉన్న ఆయన ముక్కును బట్టి అలా పిలిచేవారు. శర్మగారూ, నేనూ విలేఖర్ల సమావేశంలో ఇబ్బందికర ప్రశ్నలు వేయడం ఆనవాయితీగా ఉండేది. ఆంధ్రపత్రిక ఎడిటర్ గా పనిచేసిన వారిలో ప్రముఖులు పండితారాధ్యుల నాగేశ్వరరావుగారు. ఆయనతో హైదరాబాదులో బాగా సన్నిహిత పరిచయం అయ్యింది. రాజగోపాలరావు ఎడిటర్ గా వుండగా ఆంధ్ర పత్రిక ఆగిపోయింది. ఆంధ్రపత్రిక ఆగిపోయినా చరిత్రలో గెలిచింది. పాతరోజుల పత్రిక వార్తలను ఇప్పటికీ ఉదహరిస్తుంటారు. ఆంధ్రపత్రిక యాజమాన్యం శైవులకు సంబంధించింది. వార్తలు అందించటంలో

అలస్యంగానైనా అసలు విషయాలు తెలిపారని ప్రసిద్ధి. ఆంధ్రపత్రిక పెట్టి అమృతాంజనం ఇచ్చారని దానిపై ఒక జోకు కూడా ఉండేది. అంటే పత్రికలో ప్రచురించే విషయాలు ఆకర్షణీయంగా లేకపోవటంవల్ల బోరు కొడుతుందనే దృష్టితో అలా అనేవారు. నేడు అనేక విషయాలలో ఈ పత్రిక రిఫరెన్సుగా ఉపయోగపడుతున్నది. ఈ పత్రికకు అనుబంధంగా వెలువడిన భారతి సాహిత్య పత్రికగా పేరొందినది.

Registered No. M 1092

వ్రతదిగము బ్రకటింపబడును.

VOL. I. | చెన్నపట్టణము ఏప్రిల్ 1వ తేదీ 1938వ సంవత్సరము. | No. 4. | సందిక్ 4

దినపత్రిక
ప్రతిదినము 10 పుటల విషయమును.
సంకలనము 10 రూ.
సంకలనము 10 రూ.
సంకలనము 10 రూ.

హాలోవోలెంట్ కార్డులు.
అమృతాంజనము ప్రాచీన ప్రాచీనము.
అమృతాంజనము ప్రాచీన ప్రాచీనము.

అమృతాంజనం.
గౌరవ డి.కా.బి. రత్నావతి కృపా.
అమృతాంజనము
అమృతాంజనము
అమృతాంజనము

వారపత్రిక
అమృతాంజనము వారపత్రిక
అమృతాంజనము వారపత్రిక

వారపత్రిక
అమృతాంజనము వారపత్రిక
అమృతాంజనము వారపత్రిక

వివరము: - ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము, నెం. 9, జవాహర్‌బిగ్గి, మద్రాసు.

ఆంధ్రపత్రిక

1938 వ సంవత్సరము ఆగస్టు నెల

12 న పేజీ శుక్రవారము

నూతన జాతీయ దినపత్రిక

మదరాసు, ఆగస్టు 10:—

ఇండియన్ ఎక్స్ ప్రెస్సుకు నిర్వాహకులు ప్రాం
రంభింపచలచియుండు "ఆంధ్రప్రభ" యను
నూతన జాతీయ దినపత్రికయొక్క ముద్రాప
కుడుగను, ప్రచురణకర్తగను శ్రీ కే. సుబ్బ
రావుగారు నేడు ప్రధానరాజధాని పేజిలో
టువద్ద డిక్లరేషను దాఖలు చేసిరి. శ్రీ సుబ్బ
రావుగారి పత్రికసంపాదకుడుగా మాచా
నుండురు. పత్రిక మొదటి ప్రతి ఆగస్టు 15 వ
తేదీని నెలవదన.

శ్రీ సుబ్బరావుగారు యీ నూతన పత్రిక
ఆశయమే "ఆంధ్రప్రభ" ఆశయమనెయుం
కాం
గ్రెసుయొక్క ప్రధానసీద్ధాంతములను ఆ
శయములను యీ పత్రిక వికారం భావముతో వివరిం
చుచూ స్వల్పవిషయములవల్ల నాడ ప్రము జూప
దనియు ప్రకటనలో తెలియింపారు.

(అ. ప్రె.)

నిద్రావస్థలో విద్యా వ్యవస్థ

కొత్త ప్రకృతి వచ్చినపుడు, విద్యావ్యవస్థ మారినప్పుడు కొత్త పరిశోధనలు, ప్రయోగాలు చేస్తుంటారు. ఇప్పుడు మన విద్యారంగం ఉమ్మడి జాబితాలో ఉంది. విద్యారంగం కడు దయ పీఠస్థిలో ఉంది.

మన రాష్ట్రంలో తక్షణమే విశ్వవిద్యాలయాల్లో ప్రజాస్వామ్యాన్ని పునరుద్ధరిస్తామన్నారు. స్వతంత్ర ప్రతిపత్తి శాసనాదేశా మన్నారు. రాజకీయ కోర్కె ఉండదన్నారు. ఇప్పటి వరకు ఏం చేసిన అంశాలే. అమలు జరగనివలెనే కూడా గుడ్లలో మెల్లగా కొంతయినా స్వేచ్ఛ ఉంటుందని ఊహించవచ్చు.

విద్యారంగంలో సంస్కరణలు పైనుంది మనదేశాలాయి. ప్రాధాన్యత కూడా విశ్వవిద్యాలయ స్థాయికి తగ్గింది. ఇప్పటివరకూ సెనెట్, సిండికేట్, విజ్ఞప్యాటివ్ కౌన్సిల్ కు ప్రకృతి తన ఇష్టం వచ్చినట్లు సర్దుబాటు చేసే వామనేట్ చేస్తుంది. అందువల్ల అధికారంలో ఉన్నవారి అడుగులకు మడుగు తోస్తారు తయారయ్యారు. ఇప్పుడు ఆ విధానానికి వ్యతిరేకమయ్యే అంశాల ప్రజాస్వామ్యం రావచ్చు.

కట్టమంది రామలింగారెడ్డి మొదలు ఆవుల సాంబశివరావు వరకూ వైస్ చాన్సలర్లు ఇండిపెండెంట్ గా వ్యవహరించారు. ఆ తరువాత వైస్ చాన్సలర్లను పెకటియట్ల చుట్టూ ప్రదక్షిణలు చేయించారు. విద్యారంగం రిజిస్ట్రార్లు గుమస్తాలంటే అధ్యక్షులుగా విద్యాశాఖ చుట్టూ తిరగడం అందరికీ తెలిసిందే. విశ్వవిద్యాలయాలు ఆ పరిస్థితి తప్పించాలి. చట్టబద్ధంగా మంజూరు చేసిన విధుల్ని విడుదల చేస్తే విశ్వవిద్యాలయాలు స్వతంత్ర ప్రతిపత్తి, స్వేచ్ఛ చాలావరకు కాపాడవచ్చే. అది జరగనింతవరకూ వైస్ చాన్సలర్లు, రిజిస్ట్రార్లు కూడా మంత్రులు, అధికార అనుగ్రహం కోసం పాట్లుపడక తప్పదు.

విశ్వవిద్యాలయాల్లో చదువు సంగతి పట్టించుకునే సెనెట్లు, సిండికేట్లు, విజ్ఞప్యాటివ్ కౌన్సిల్లు మనకు కావాలి. ఇంతవరకు అది తప్ప అట్టి చూస్తున్నారు. ఉదాహరణకు విశ్వవిద్యాలయ చదువుకు విద్యార్థులు విలువ పుంది అనేది చూడాలి. ఇంటర్మీడియట్ చదివిన వారు గ్రాడ్యుయేట్ చదువుకు పోవాలంటే ప్రవేశ పరీక్ష రాయాలి. ఒకే యూనివర్సిటీలో డివి విద్యార్థులు ప్రవేశ పరీక్ష రాస్తే గాని ఏం ఏమీ పోలేరు. అంటే అర్థం ఏమిటి? ఇంటర్మీడియట్, గ్రాడ్యుయేట్ చదువులు వామ మూలంగా సాగుతున్నాయిగాని వాటి డిగ్రీలు విలువలేదు. ఇది ఒక విధంగా ఉపాధ్యాయులకు అవమానకరం. అయినా వెంటనే ఉద్యమం చేయాలి. ఒకప్పుడు పరిగెం చేస్తుంటే ఉపాధ్యాయులకు కోపం వస్తుంది. ఒకసారి డిగ్రీ వచ్చి, ఉద్యోగం సంపాదించిన ఉపాధ్యాయుల్ని మర్చి వదలమంటే కోపం మనవిగట్టా విస్తృతం వస్తుంది. అందుకే ట్యూటోరియల్ సిస్టం, సెమిస్టర్ విద్యావ్యవస్థ వారు వ్యతిరేకిస్తున్నారు. ఇలాంటి విద్యారంగంలో విద్యార్థులు వ్యతిరేకిస్తున్నారు. ఇక్కడే మార్పు రావాలి.

అక్కర్లేమేమంటే ఉపాధ్యాయ సంఘాలు ఎంత సేపూ ఉంటాయి, ప్రయోగం, ఇంకీ మెంట్లు, వెలపులు తప్ప చదువు సంగతి పట్టించుకోవడంలేదు. వేరు యూనివర్సిటీలో ఆకడమిక్ వాతావరణం తగ్గితే ముతాకంలేదు, కులాలు లాంటివి కనిపిస్తున్నాయి.

ఎన్నో కమిషన్లు, నూతన విద్యా విధానాలు వచ్చాయి. వాటిని ఉపాధ్యాయులు చర్చించారు. వారిలో అధిక సంఖ్యాకులు జడ ప్రాయంగా మారిపోయారు. విద్యార్థి సంఘాల అందోళనలలో ఆకడమిక్ సమస్యలు అరుదుగా వస్తాయి. శాస్త్రీయ విద్య కావాలనే నివారణ తప్ప, అంటే ఏమిటో తెలుసుకునే ప్రయత్నం లేదు.

ప్రస్తుత ఉన్నత విద్యారంగంలో వైస్ చాన్సలర్ కీలక పాత్ర వహిస్తున్నారు. విదేశాలలో వైస్ చాన్సలర్ ను ఎవరూ పట్టించుకోరు. ఆయా శాఖాధిపతి, ఉపాధ్యాయులకే ప్రాధాన్యత వుంటుంది. అలాంటి స్థితి మన విద్యారంగంలో దావాలి. ఉపాధ్యాయులు బాధ్యత స్వీకరించాలి. స్వేచ్ఛ, అలానమీ ఉపాధ్యాయులకు కావాలి.

మన రాష్ట్రంలో 9 విశ్వవిద్యాలయాలు, ఒక ఆలోగ్య, వైద్య విశ్వవిద్యాలయం, మరో సాంకేతిక విశ్వవిద్యాలయం ఉన్నాయి. ఇవి కాక పాస్ పోస్టు గ్రాడ్యుయేట్ కేంద్రాలు, అలానమీ కళాశాలలు ఉన్నాయి.

విద్యారంగంలో మన రాష్ట్ర స్థాయి, విలువ ఎంత అని కొలుచుకుంటే సిగ్గుతో తలవంచుకోవాలి. ప్రాథమిక స్థాయిలో కూడా

కలవల్సివచ్చాయి. ఎన్నో కమిషన్లు, నూతన విద్యా విధానాలు వచ్చాయి. వాటిని ఉపాధ్యాయులు చర్చించారు. వారిలో అధిక సంఖ్యాకులు జడ ప్రాయంగా మారిపోయారు. విద్యార్థి సంఘాల అందోళనలలో ఆకడమిక్ సమస్యలు అరుదుగా వస్తాయి. శాస్త్రీయ విద్య కావాలనే నివారణ తప్ప, అంటే ఏమిటో తెలుసుకునే ప్రయత్నం లేదు.

ప్రస్తుత ఉన్నత విద్యారంగంలో వైస్ చాన్సలర్ కీలక పాత్ర వహిస్తున్నారు. విదేశాలలో వైస్ చాన్సలర్ ను ఎవరూ పట్టించుకోరు. ఆయా శాఖాధిపతి, ఉపాధ్యాయులకే ప్రాధాన్యత వుంటుంది. అలాంటి స్థితి మన విద్యారంగంలో దావాలి. ఉపాధ్యాయులు బాధ్యత స్వీకరించాలి. స్వేచ్ఛ, అలానమీ ఉపాధ్యాయులకు కావాలి.

మన రాష్ట్రంలో 9 విశ్వవిద్యాలయాలు, ఒక ఆలోగ్య, వైద్య విశ్వవిద్యాలయం, మరో సాంకేతిక విశ్వవిద్యాలయం ఉన్నాయి. ఇవి కాక పాస్ పోస్టు గ్రాడ్యుయేట్ కేంద్రాలు, అలానమీ కళాశాలలు ఉన్నాయి.

విద్యారంగంలో మన రాష్ట్ర స్థాయి, విలువ ఎంత అని కొలుచుకుంటే సిగ్గుతో తలవంచుకోవాలి. ప్రాథమిక స్థాయిలో కూడా అంతేననుకోండి. అది చేరే పరిశీలించాలి. అఖిల భారత స్థాయిలో 35.8 శాతం చదువుకున్న వారుంటే మన రాష్ట్రంలో 29.9 శాతంమంది ఉన్నారు. ఉన్నత విద్యారంగంలో ఇతరులతో ఏ మేరకు పోటీపడగలుగుతున్నామో చూడాలి. విద్యావిధానాన్ని అధునాతనం చేయడానికి కృషి జరగాలి. 1989 సాధారణ ఎన్నికలు జరిగితే వాటిని గురించి 19

లో నవేదికలు, ప్రాజెక్టులు చేసే విద్యావిధానం పోవాలి. సమన సమస్యలు చేపట్టి, చర్చించి, అధ్యయనం చేసే తీరురావాలి. సిలబస్, పాఠ్య గ్రంథాల, పరీక్షావిధానం అత్యంత అధునం చేయడంలో ఉపాధ్యాయులు ప్రముఖ పాత్ర వహించాలి. అందుకు వారికి అలానమీ, స్వేచ్ఛ కావాలి. బాధ్యత వ తప్పించుకొని పారిపోయే ధోరణి ఉపాధ్యాయులు ఇకనైనా వాలి. అలానమీ వైస్ చాన్సలర్, సెనెట్, సిండికేట్ గుర్తింపు కావాలి. ఉపాధ్యాయ సంఘాలు ఆకడమిక్ పోరాటం చేపట్టాలి. సమాజావసరాలు పట్టించుకోవాలి. మానసిక మనకున్న వెనుకబడినతనాన్ని పోగొట్టుకోవడానికి కృషి జరగాలి.

విద్యారంగం జడత్వంలో ఉంది. ఈ స్థితి తప్పించగలిగి ఉపాధ్యాయులే. విద్యారంగాన్ని మర్చి వైతన్యవంతం చేయవలసి వారు నాయకత్వం వహించాలి.

6 ఏమంటున్నారు.

* ... ..

ఆంధ్రపత్రిక

1938 వ సంవత్సరము ఆగస్టు వెల

16 తేదీ మంగళవారము

ఆంధ్రపత్రిక

1938-వ సం॥ ఆగస్టు వెల 16-వ తేదీ మంగళవారము

“ఆంధ్ర ప్రభ” ఆంధ్ర ప్రభకు స్వాగతము. ఇంగ్లీషు లో వెలువడుచున్న ‘ఇండియన్ ఎక్స్ ప్రెస్’ జాయింటు యెడిటరు శ్రీ కాజ సుబ్బారావుగారే యీ పత్రికకు సంపాదకులు.

నిన్నటి ప్రభమసంచికలో ఆంధ్ర ఆంధ్రభేతర నాయకులు పంపిన సంబేశములు ప్రకటింపబడినవి. ఒకరు భాషను గూర్చియు, మరియొకరు భాషముల గూర్చియు, యింకొకరు పత్రిక నడుపవలసిన పద్ధతుల గూర్చియు సంబేశముల నొసంగుచు స్వస్తివాచకముల బల్కిరి. పత్రికా సంపాదకులును తొలివలుకు సంఘ తమయాశయములను వివరించిరి. “విశాలాంధ్ర దేశంలో యెన్ని దినపత్రికలైనా, ముఖ్యంగా జాతీయపత్రికలకు గొప్ప సావకాశ మేర్పడింది.” అని చెప్పుచు. ప్రపంచ, భారత రాజకీయ క్లిష్ట పరిస్థితులలో ముఖ్యముగ ఆగస్టులో జన్మించి ఆంధ్ర రాష్ట్రానికోసం ఆందోళన సాగించుతుందని తొలివలుకు. ఈవలుకు సార్థకమగు గాక!

COMMENTS